

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**XXII Міжнародної науково-практичної конференції
«Фізична культура, спорт і здоров'я:
стан, проблеми та перспективи»**

6-7 грудня 2022 року

Харків
2022

**УДК [796.011:796.035](063)
Ф48**

Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи: збірник тез XXII Міжнародної науково-практичної конференції, 6-7 грудня 2022 року. Харків : ХДАФК, 2022. 624 с.

У збірнику представлено тези за напрямками роботи конференції: актуальні питання фізичного виховання різних груп населення; удосконалення підготовки спортсменів різної кваліфікації; медико-біологічні основи спортивної діяльності; проблеми та перспективи розвитку системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності населення; фізична терапія та ерготерапія; менеджмент, маркетинг, економіка та підприємництво у сфері фізичної культури та спорту; психолого-педагогічні аспекти освіти, сфери фізичної культури і спорту та діяльність в особливих умовах; філософія, соціологія, історія, мовленнєві аспекти та право фізичної культури та спорту.

Збірник тез представляє науковий інтерес для науково-педагогічних працівників, тренерів, спортсменів, викладачів, наукових співробітників.

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Мулик В.В., ректор, д.фіз.вих., професор.

Голова редколегії:

Ольховий О.М., проректор з науково-педагогічної роботи, д.фіз.вих., професор.

Члени редколегії:

Масляк І. П., к.фіз.вих., професор.

Мішин М В., к.фіз.вих., доцент.

Пустовойт Б. А., д.мед.н., професор.

Подрігало Л.В., д.мед.н., професор.

Ашанін В.С., к.фіз.-мат.н., доцент.

Бондар А.С., к.фіз.вих., доцент.

Рубан Л.А., к.фіз.вих., доцент.

Артем'єва Г.П., к.фіз.вих., доцент.

Карпець Л. А., д.філос.н., професор.

Семенова Ю. А., к.філос.н., доцент.

Ткачов С.І., д.пед.н., професор.

Наталія Шварп, каф. педагогіки і психології, доц.
*Національний фармацевтичний університет
Харків, Україна*

Порівняльна характеристика комунікативної та традиційної моделі діяльності тьютора у дистанційному навчанні

Анотація: У роботі проаналізовано відмінності традиційної моделі діяльності тьютора у дистанційному навчанні від комунікативної. Наведено критерії ефективності комунікативної моделі та ризику її неправильного застосування.

Ключові слова: тьютор, дистанційне навчання, комунікативна модель діяльності тьютора, фасілітація.

Вступ. Однією зі значущих подій сучасності, пов'язаної з переходом більшості закладів вищої освіти нашої держави у дистанційний формат навчання, є зміна ролі викладача, зокрема нові вимоги до взаємодії та спілкування, що відображені у роботах вітчизняних авторів [1,2,3,4]: визначення мети роботи тьютора, обговорення значущості його функцій для забезпечення ефективності та успішності пізнавальної діяльності студентів.

Мета та завдання дослідження. Порівняти зміст традиційної та комунікативної моделей взаємодії зі студентами у діяльності тьютора.

Матеріал і методи дослідження. Досвід спілкування та взаємодії зі студентами у дистанційному форматі викладачем набувається емпіричним шляхом і ґрунтується на моделях комунікації офлан. У традиційній моделі тьютор намагається тільки діагностувати та виправити помилки навчальної успішності студентів. У комунікативній моделі він виступає у якості фасілітатора групових та індивідуальних змін студентів. Критерії ефективності комунікативної моделі діяльності тьютора: підвищення залученості студентської спільноти до онлайн-груп, підвищення мотиваційно-емоційного фону навчання і, відповідно, покращення успішності студентів. Мова при цьому не йдеться про те, що тьютор «гуманізує» позиції викладачів і студентів (роблячи їх псевдорівними), оскільки сприяє тому, щоб кожен з суб'єктів почувався комфортно і гідно в онлайн-середовищі, задовольнив особисті прагнення, можливості й соціальні запити. Логічно передбачити, що більш оптимальною моделлю є «комунікативна». Позиція тьютора у даному випадку – «поруч зі студентом». Стиль спілкування викладача – співпраця. Отже, тьютор здійснює супровід студента чи групи використовуючи спеціальні знання, форм і методи психолого-педагогічної науки. На відміну від супроводу-забезпечення

при традиційній моделі, супровід-фасілітація тьютора у комунікативній моделі є недирективною формою спрямованою на створення сприятливої атмосфери навчання яка знімає купу протиріч, можливих конфліктів та бар'єрів взаємодії у дистанційному навчанні. Тим не менш, компонент фасілітації у роботі тьютора має свої небезпечні сторони. Викладач може приховувати своє істинне, професійне ставлення до процесу навчання і викликати відповідне ставлення до себе з боку студентів. Подібна ситуація межує з байдужістю та острахом вступати у щирі комунікації. Ще одна проблема тьюторської комунікації – викладач, працюючи з цілісною особистістю студента, впливає не тільки на його пізнавальні емоції, а й особистісні переживання. Виникнення на заняттях спонтанних емоцій є небажаним і педагогічно непрофесійним. Отже комунікативна модель діяльності тьютора задає принципово нові вимоги і правила взаємодії між суб'єктами навчального процесу. Доречними у роботі тьютора може бути так звана демократична дисципліна яку необхідно формувати в умовах високої інтерактивності дистанційного навчання.

Методом дослідження став аналіз та порівняння двох моделей діяльності тьютора.

Результати дослідження та їх обговорення. Визначення переваг та оптимальності використання моделей діяльності тьютора проводилося на кафедрі педагогіки і психології національного фармацевтичного університету серед викладачів курсів підвищення кваліфікації. Проведені лекційні заняття та надання практичних порад тьюторам курсу показало, що комунікативна модель є більш оптимальною і більш ефективно сприяє досягненню педагогічних цілей.

Висновки. За результатами аналізу з'ясовано, що супровід-фасілітація тьютора у комунікативній моделі є основною формою взаємодії викладача зі студентами так само як і в традиційній моделі є способом управління освітнім процесом. Тьютор комунікативної моделі взаємодії сприяє активності студентів за рахунок розвитку їх самостійності підвищення задоволеності від навчання онлайн та створення комфортних умов навчання. Комунікативна модель діяльності тьютора є більш оптимальною на відміну від традиційної

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. Перспективою подальших досліджень є психологічні чинники тьюторської діяльності у системі дистанційного навчання закладів вищої освіти.

Список використаної літератури

1. *Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / [М.Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М.І. Жалдак та ін.] ; за ред. М.Л. Смульсон. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 240 с.*

2. *Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.*

**ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І ЗДОРОВ'Я:
СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

XXII Міжнародна науково-практична
конференція

6-7 грудня 2022 року

3. Бондарчук О. І. Психологічні особливості дистанційного навчання в системі післядипломної педагогічної освіти Бондарчук О. І., Нежинська О. О. *kafedra.psychology@gmail.com*

4. В. М. Кухаренко В.М. Тьютор дистанційного та змішаного навчання : посібник / В. М. Кухаренко. – Київ: Міленіум, 2019. – 307 с. 5. Особливості спілкування при дистанційному навчанні // [Електроний ресурс] – Режим доступу до статті: <https://clubtutors.rudenko.kh.ua/osoblivosti-spilkuvannya-pri-distantsijnomu-navchanni/>